

na tem svetu ni v stanu zapopasti očelovske ljubezni. — Zdaj se mi šele razjasnuje obnašanje avstrijskega častnika, s katerim sem pred dokončano vojsko bojeval. Že sem imel prevago — odpornik pade ves okervavljen — jaz sem ga opominjal, da bi se podal, on je pa prošil: »odstopite, inam ženo ino dete — al nepodam se!» Jaz pa sem ga nevsinijeno usmertil — Oj kako me vender to zdaj gréva. — Vbogi je bil ravno tistega dne svoji ženi pisal, da bo berž ko bo mogoče pokoj razglašen, ino in se potem kmalo na svoj dom vernil. — Moj sluga je ta list pri vsmertjenem najdil.«

Pri teh besedah potegne polkovnik mošnjo z žepa in jo odpre, da bi pojiskal list — v tem hipu mlada žena strašno zavpije; Boleslav! — ino pade mertva na tla.

Poznala je mošnjo, ktero je bila ona svojemu možu darovala.

Stari vojak jo vzdigne ino jo gleda ves skerblijiv. Al zastonj. Njena vplašena duša je bila že zapustila slabo telesno stanišče.

Grozna tihota postane v sobi, dokler zopet vrata zaškripajo. — Počasi, ino žalostno vstopi mati nesrečne mlade vdove. Zvedela je ravno od gospoda fajmoštra, da je mož njene hčere v boju padel.

S solznimi očmi je iskala svojo hčer nepazé, na ptujega vojaka, kteri je pri mertvi stal ves derven ino bled ko smert.

Vboga mati poznajoča, da se je hčerina duša že na veke od trupla ločila — objeme s neizrekljivo žalostjo ohladjeno mertvo.

Polkovnik pa se je v Moraviji vselil ino osiromašeno dete za svoje vzal, za česar voljo se mu sestra, katera ni vedela, skoz čigavo roko je njen zet padel, ni zadosti zahvaliti mogla. Dete pa, ktero se je v krasno gospodično razvijalo, ga je za svojega naj večega dobrotnika deržalo.

Ostali ljudi pa so se ga ogibali, šeptajoči si: »Izdajavec je, bojeval je proti svoji očevini!«

Slovenski običaji.

IV. Pernahti, šent-jurje, maji, kres.

Vsi ti svetki: pernahti, šent-jurje, maji in krës imajo to posebnost, da se zvečer svetkujejo i obhajajo.

Pernahti se svetkujejo pri koroških Slovencih zvečer 5. januarja, namreč pred praznikom svetih treh kraljev takole: Dëčki (fantiči) se zmrakoma sbero na vesi s kravjimi zvonci i s zvončiči ovčjimi i kozjimi. Kadar se stemni, létajo v trumi po selu zvončlaje, letó pa spet obstojó i to do tvrde noči, zadnič obletijo še celo selo v okrog. — To

zvončlanje, govore, je dobro, da se živini v planini nêka škoda ne prîmêri, posebno da medvêd ali volk živine ne razterga. Tâ navada je v zilskeje dolini i v Žabnicah.

O pernahtih hodi tudi perhta ali perhtra baba okolo, kakor ljudi pripovêdujejo. Perhta je gerda, huda i strašna baba, vsa kosmata; v jednej roki ima burkle, da dregne, v drugej sekiro tesavnico, da jo vsadi človeku v herbet; na herbtu nosi žerlin, to je koš. Hodi o puštu, kadar so šeme, naj bolj pa o pernahtih, straši otročiće, kakor naslednje verstice neke pesme povejo:

Perhtra baba hodi zdaj,
Kjer otrók se najde kaj,
Bucne vampič s vilami
Tih, k' so zlo nasiteni.

Nekdaj odpre duri i uspe v jispo sadja, orêh, jabelk i takih stvari, da po cêlej jispi leto. Otroci se za tim kobrajo, to je, to sadje hitroma pobirajo, samo kar pod mizo leti ne smêjo, inače se po létu ovce rade na paši zgubê.

Šent-jurje se svetkuje 23. aprila zvečer takole: Dêčki in pastirji se snidejo smrakoma na občinskeje paši zvonaj sela. Jeden izmed njih je s slamo ovit — on pomêni spomlad, vigred, vilažaj; imenujejo ga sv. Šent-jurna, ostali imajo pri sebi kozje rogove, kravje zvonce i zvončiće ovčje i kozje. Sadaj počno vsi trobentati i zvončlati i tako trobentaje i zvončlaje leté u ves i se vstavijo pred prvo hišo, kjer vsi jednoglasno počno srečo voščili govoreči:

Sveti Šent-juri poterka na duri,
Ma jeno hvačo zeleno jeno rudečo.
Je še le peršu v deževo,
Je ga že vse vesevo,
Tičiće v germovji,
Kukovca v bukovji.
Rumene rožice lepu cvetó,
Se sveta Šent-jurna veseló.

Zatim dajo hišni ljudi tim šent-jurjcem nêkak darek, postavim: jajc, masla, zaseke, pšeničnega kruha, nêkada še kako klobasico. Potle se sopet vsi vkupaj jednoglasno zahvaljajo govoreči:

Buh obvari vašo živino,
Vaše krave, vaše vole,
Vaše konje, vaše svinje,
Vaše kure, vaše teleta,

Pa vaše lépe dekleta.
Miši pa hrile pa zlodej vzemi. —

Potle začno sopet vsi trobentati i zvončlati i lete k drugej hiši, vsigdar leteč, polagano ne grejo nikdar. Povsod jim podajo nekak darek. Gerdo bi bilo gospodarju i gospodinji, ako bi šent-jurjevci njih hišo omėnili i mėmo šli, pa takodjer nesreče bi se pri hiši bali, ako bi se tim dēčkom čisto nič ne podalo. Se tudi malokdaj zgodi, da bi jih brez vsega daru odpravili. Onda bi se šent-jurjevci tudi ne zahvaljali temuč bi govorili:

Nej pokrepa vaša živina,

Vaše krave, vaši voli,

Vaši konji, vaše svinje,

Vaše kure, vaše teleta,

Pa tudi vaše dekleta.

Miši pa hrili vse nej snedó,

Ogenj nej vam vse požje,

Toča pobije, voda zalije . . .

Drugi den po tem se mladina, dēčki i dēvojjice, v nēkej hiši sberjo i si skuhajo razne jedi od tih sbranih darov, imenito pa cvrtje, to je, jajca v maslu i se vesele.

Ta navada je, kolikor jaz vēm, v slēdečih sosedščinah; v rožiškej fari, v Lipi, v Šent-Ilu, na Pečnici, v Ločah i na Berdncah. U Turju, jednom selu blizo Podkloštra, na mēsto vošćenja zapoje pēšem od svetega Jurja. U Šentjurju v zilskej dolini se zapoje na somenj, to je, na den cerkevnege žegnovanja, Šentjurjeva pēšen perva po službi božjej pod lipo i se začne: Oj sveti Šentjuri, k si bolj ko vsi druji . . . Lēta 1841 sem bil temu svetkovanju v Rožeku pričujoč s g. Izmailov Sreznevskim c. učiteljem na vseučilišču Harkovskem. (Dalje sledi.)

Latinski bogi - Slavjanske priče.

Hči boginje Semele ali zemlje je bila Ceres. Njo so častili boginjo zemelskih plodov t. j. zernja, sadja i. t. d. ki se iz zemlje rodi. Ime Ceres tedaj gotovo ni kaj družega ko naša kēči, hčer, hčērka, ktero je zemlja s Saturnom t. j. z bogom časa ali časom rodila.

Tudi Proserpina so ji rekli, namreč od serpa in proserpiti ali s serpom požeti, ker se tako zernje spravlja.

Napredujmo dalej. Tudi Diana je slavjansko imė. Njo so nek-daj tudi imenovali: Diviana, kakor priča Varro (g. kn. de LL.) in